

Lisa 3
 haridus- ja teadusministri 30. juuni 2014. a
 määrus nr 43
 (muudetud sõnastuses)

LISA 3. Automaatiku eriala põhiõpingute ja spetsialiseerumise moodulite kirjeldused

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli õppemaht Eesti kutsehariduse arvestuspunktides (EKAP)
1	Elektrotehnika ja elektroonika alused	15 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane omab automaatiku tööks vajalikke baasteadmisi elektrotehnikast, elektroonika alustest ja elektrimõõtmistest ning oskab neid rakendada automaatikatöödel.		
Õpiväljundid Õpilane <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb elektrotehnika seaduspärasusi ja elektroonikakomponente ning nende rakendamise võimalusi automaatikas 2) oskab kasutada nõuetekohaselt sobivaid mõteriistu ja mõõtmismeetodeid elektriliste ja mitteelektriliste suuruste mõõtmisel, 3) tunneb automaatikaseadmetega seonduvate elektriskeemide koostamise ja vormistamise nõudeid ulatuses, mis on vajalik edasiste tööülesannete täitmiseks 4) mõistab töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriohutuspõhiseid ja järgib neid praktiliste tööde sooritamisel 5) analüüsib koos juhendajaga enda tegevust elektrotehnika 	Hindamiskriteeriumid Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • defineerib ja seostab omavahel järgmised elektrotehnika põhimõisted: <i>elektrienergia, vooluring, elektromotoorjõud, elektrivoolu tugevus, pingeline (potentsiaalide vahe), takistus, elektriväli (laeng), magnetväli, alalisvool, vahelduvvool, elektromagnetism, elektromagnetiline induktioon, võimsus</i> • eristab elektrotehniliste suuruste tähistusi ja vastavaid mõõtühikuid ning teisendab neid SI-süsteemis vastavalt etteantud tööülesannetele • selgitab Coulombi seadusest lähtuvalt elektrilaengute omavahelist mõju • rakendab vastavalt tööülesannetele Ohmi ja Kirchhoffi seadusi etteantud elektriskeemi alusel vooluahelate arvutamisel • toob näiteid elektrivoolu ja magnetvälja vastastikustest seostest, kasutades erinevaid teabeallikaid • selgitab etteantud tööülesande põhjal mehaanilise energia muundamist elektriliseks ja vastupidi, kasutades elektrotehnika seadusi • arvutab etteantud elektriseadme pinget ja võimsust järgi alalis- ja vahelduvvooluahela voolutugevuse • visandab vastavalt etteantud tööülesannetele passiivielementidega vooluahela elektriskeemi, kasutades asjakohaseid tingimärgi ja tähistust 	

<p>seaduspärasuste rakendamisel automaatika valdkonna praktiliste ülesannete lahendamisel ja elektriliste suuruste mõõtmisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • koostab praktilise tööna nii alalis- kui vahelduvvoolu jada-, rööp- ja segaühenduse elektriskeemi • mõõdab etteantud tööülesandest lähtuvalt jada-, rööp- ja segaühenduse elektriskeemil vajalikud parameetrid ja arvutab nendest tulenevalt erinevaid elektrilisi suurusi • määrab praktilise töö käigus voolutugevuse alalisvoolu- ja vahelduvvooluahelas, kasutades Ohmi seadust • eristab tootenäidiste ja skeemitähiste põhjal elektroonikakomponente (pooljuhtseadis, takisti, kondensaator) ja iseloomustab nende kasutusvõimalusi automaatikas • nimetab elektroonikakomponente iseloomustavaid põhiparameetrid ja tunnussuurusi, kasutades erialaseid tebeallikaid • leiab tööülesandest lähtudes elektroonikakomponentide markeeringutel vajalikud tehnilised näitajad • visandab vastavalt tööülesandele nõuetekohaselt automaatikaseadmete koosseisu kuuluvate elektroonikakomponentide (alaldi, võimendi ja pingejagur) elektriskeeme, kasutades asjakohaseid elektroonikakomponentide tähistusi ja tingmärke • koostab praktilise tööna vastavalt etteantud tööülesandele automaatikaseadmete koosseisu kuuluvaid aktiiv- ja passiiv-elektroonikakomponente, arvestades elektroonikakomponentide ehitust ja töötamis põhimõtet ning katsetab neid järgides tööohutusnõudeid • valib tööülesandest lähtudes töövahendid, seadistab need ja teeb elektroonikakomponentide jootmistõid, järgides tööohutus- ja elektriohutusnõudeid • eristab näidiste põhjal analoog- ja digitaalmõõteriistu (tester, osilooskoop) ning selgitab kasutusjuhendi alusel mõõteriista skaalal toodud tähistusi, sh täpsusklassi • valib tööülesandest lähtudes mõõtevahendid ja seadistab need erinevate elektriliste suuruste mõõtmiseks, arvestades mõõteriista skaalal olevaid tähistusi ja parameetreid • mõõdab tööülesandest lähtuvalt nii alalis- kui vahelduvvoolu voolutugevust, pinget, takistust ja elektriseadme võimsust, kasutades asjakohaseid mõõtevahendeid ja -meetodeid • järgib praktiliste tööde tegemisel töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriohutusnõudeid • analüüsib juhendaja abiga enda toimetulekut elektrotehnika ja elektroonika seaduspärasuste rakendamisel laboratoorsetel töödel ja elektri mõõtmistel ning hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> koostab kokkuvõtte mooduli käigus omandatust ja vormistab selle korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat 	
2	Automaatiku alusteadmised	15 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab automaatjuhtimise meetodeid ja tehnilisi vahendeid ning tunneb hüdraulika ja pneumaatika seaduspärasuste rakendamisevõimalusi automaatikas.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) omab ülevaadet automaatjuhtimise valdkonna arengust ja seostest tehnoloogia arenguga ning õpitava kutse nõutavatest kompetentsidest tööjõuturul 2) mõistab hüdraulika ja pneumaatika seaduspärasusi ning rakendamisevõimalusi automaatikas 3) tunneb automaatikaskeemide koostamise ja vormistamise nõudeid ulatuses, mis on vajalik edasiste tööülesannete täitmiseks 4) omab ülevaadet binaarloogika aksioomidest ja loogikafunktsioonide rakendamisevõimalustest automaatika juhtimisskeemide programmeerimisel 5) mõistab infotehnoloogia rakendamisevõimalusi protsesside automaatjuhtimisel 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> iseloomustab automaatiku kutset ja kutsetasemete erinevusi 8-astmelisest hariduslikke kutsekvalifikatsioone ühendavat Eesti kvalifikatsiooniraamistikus, kasutades kutsestandardite registrit selgitab teabeallikate põhjal mõistete <i>automatiseerimine, automaatjuhtimine, automaatikaseade, automaatikasüsteem, automaatjuhtimissüsteem (AJS) ja automaatreguleerimissüsteem (ARS)</i> tähendust ja omavahelisi seoseid iseloomustab pneumo-, hüdrotäiturite ehitust ja kasutusala, arvestades nende tööpõhimõtet tunneb automaatikaskeemides kasutatavaid tähistusi ja tingmärke visandab vastavalt etteantud tööülesandele nõuetekohaselt pneumaatikas ja hüdraulikas kasutatavaid tüüpskeeme kasutades asjakohaseid tingmärke ja tähistusi visandab vabakäejoonisena automaatikaskeeme, kasutades asjakohaseid tingmärke ja tähistusi valib ja paigaldab vastavalt etteantud tööülesandele pneumo-, hüdrotäitureid, arvestades nende kasutusala ja tööpõhimõtet, järgides tööohutuse ja elektriõhutuse nõudeid valib ja paigaldab vastavalt etteantud tööülesandele pneumo-, hüdromaoti, arvestades nende tööpõhimõtet ja kasutusala ja järgides tööohutuse ja elektriõhutuse nõudeid sõnastab loogikatehete kohta kehtivad binaarloogika aksioomid selgitab teabeallikate alusel binaarloogika kasutusvõimalusi digitaal- ja arvutustehnikas lahendab matemaatilise loogika ülesandeid kasutades lausearvutust teisendab tööülesandest lähtudes omavahel järgnevaid arvustusüsteeme: kümnendsüsteem, kahendsüsteem, kaheksandsüsteem, kuueteistkümnendsüsteem lahendab arvutusülesandeid kahendsüsteemis, kasutades liitmise, lahutamise ning korrutamise tehet lahendab vastavalt ette antud ülesandele erinevaid loogikaülesandeid, kasutades booli algebrast 	

	<p>tuntud loogikatehteid ja lausearvutust</p> <ul style="list-style-type: none"> • selgitab infotehnoloogia rolli, võimalusi ja potentsiaalseid ohte selle kasutamisel protsesside automaatjuhtimises • oskab kasutada peamisi arvutirakendusi ning interneti võimalusi nii isiklikel kui tööalastel eesmärkidel • selgitab mikroprotsessorite ehitust, andmevahetuse põhimõtteid ja plokk-skeemi paigalduse erinevusi Von Neumani ja Harvardi arhitektuuris kasutades infotehnoloogiapõhiseid teabematerjale • iseloomustab mikrokontrolleri ehitust ja tööpõhimõtet, lähtudes etteantud spetsifikatsioonist, kasutades infotehnoloogiapõhiseid teabematerjale • koostab ja käivitab tööülesandest lähtuvalt kontrolleri väljundahela ümberlülituse programmi, arvestades etteantud komponente ja toimimisloogikat • koostab meeskonnatööna programmi, mis korraldab infoliikumise mikroprotsessorite vahel, lähtudes tööülesandega etteantud adresseerimissüsteemist (aadress-, andme-, juht, rööp- ja jadasiin), arvestades infoturbe eeskirju • kasutab erialaste probleemide ja ülesannete lahendamisel spetsiifilisi infoallikaid, hindab kasutatava informatsiooni usaldusväärsust ja tõesust • koostab kokkuvõtte mooduli käigus omandatust ja vormistab selle korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat 	
3	Karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused	6 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime oma karjääri planeerimisega kaasaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.		
<p>Õpiväljundid Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab oma vastutust teadlike otsuste langetamisel elukestvas karjääriplaneerimise protsessis 2) mõistab majanduse olemust ja majanduskeskkonna toimimist 3) mõtestab oma rolli 	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi • seostab kutse, eriala ja ametialase ettevalmistuse nõudeid tööturul rakendamise võimalustega • leiab iseseisvalt informatsiooni, sh elektrooniliselt praktika- ja töökohtade kohta • koostab juhendi alusel elektroonilisi kandideerimisdokumente - CV, motivatsioonikiri sooviavaldus - , lähtudes dokumentide vormistamise heast tavast • valmistab juhendi alusel ette ja osaleb näidistööintervjuul • koostab juhendamisel endale (sh elektrooniliselt) lühi- ja pikaajalise karjääriplaani 	

<p>ettevõtluskeskkonnas</p> <p>4) mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel.</p> <p>5) käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab juhendi alusel oma majanduslikke vajadusi, lähtudes ressursside piiratusest • koostab elektrooniliselt juhendi alusel enda leibkonna ühe kuu eelarve • selgitab juhendi alusel nõudmise ja pakkumise ning turutasakaalu kaudu turumajanduse olemust • loetleb iseseisvalt Eestis kehtivaid otseseid ja kaudseid makse • täidab juhendamisel etteantud andmete alusel elektroonilise näidistuludeklaratsiooni • leiab iseseisvalt informatsiooni peamiste pangateenuste ja nendega kaasnevate võimaluste ning kohustuste kohta • kasutab majanduskeskkonnas orienteerumiseks juhendi alusel riiklikku infosüsteemi „E-riik“ • kirjeldab meeskonnatööna ettevõtluskeskkonda Eestis, lähtudes õpitavast valdkonnast • võrdleb iseseisvalt lähtuvalt ettevõtluskeskkonnast oma võimalusi tööturule sisenemisel palgatöötajana ja ettevõtjana • kirjeldab meeskonnatööna vastutustundliku ettevõtluse põhimõtteid • selgitab meeskonnatööna ühe ettevõtte majandustegevust ja seda mõjutavat ettevõtluskeskkonda • kirjeldab meeskonnatööna juhendi alusel kultuuridevaheliste erinevuste mõju ettevõtte majandustegevusele • kirjeldab ja analüüsib ettevõtte äriideed õpitava valdkonna näitel ja koostab elektrooniliselt meeskonnatööna juhendi alusel lihtsustatud äriplaani • loetleb ja selgitab iseseisvalt tööandja ja töötajate põhilisi õigusi ning kohustusi ohutu töökeskkonna tagamisel • tunneb ära ja kirjeldab meeskonnatööna töökeskkonna üldisi füüsilisi, keemilisi, bioloogilisi, psühho-sotsiaalseid ja füsioloogilisi ohutegureid ja meetmeid nende vähendamiseks • tunneb ära tööõnnetuse ja loetleb meeskonnatööna lähtuvalt seadustes sätestatud töötaja õigusi ja kohustusi seoses tööõnnetusega • kirjeldab tulekahju ennetamise võimalusi ja oma tegevust tulekahju puhkemisel töökeskkonnas • leiab juhtumi näitel iseseisvalt eri allikatest, sh elektrooniliselt töötervishoiu ja tööohutusealast informatsiooni • leiab iseseisvalt töölepinguseadusest informatsiooni töölepingu, tööajakorralduse ja puhkuse kohta • nimetab töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu põhilisi erinevusi ja kirjeldab töölepinguseadusest tulenevaid töötaja õigusi, kohustusi ja vastutust • arvestab juhendi abil iseseisvalt ajatöö, tükitöö ja majandustulemustelt makstava tasu bruto- ja netopalka ning ajutise töövõimetuse hüvitist
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • koostab ja vormistab iseseisvalt elektrooniliselt algatus- ja vastuskirja ning e-kirja, sh allkirjastab digitaalselt • kirjeldab iseseisvalt dokumentide säilitamise vajadust organisatsioonis ja seostab seda isiklike dokumentide säilitamisega • kasutab situatsioonile sobivat verbaalset ja mitteverbaalset suhtlemist • kasutab erinevaid suhtlemisvahendeid, sh järgib telefoni- ja internetisuhtluse head tava • selgitab ja järgib suhtlemissituatsioonides üldtunnustatud käitumistava • selgitab tulemusliku meeskonnatöö eeldusi • kirjeldab juhendi alusel meeskonnatööna kultuurilisi erinevusi suhtlemisel • loetleb ja kirjeldab meeskonnatööna kliendikeskse teeninduse põhimõtteid • lahendab juhendi alusel tavapäraseid teenindussituatsioone 	
4	Automaatikaseadmete ja -süsteemide paigaldamine	14 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane paigaldab ja häälestab nõuetekohaselt automaatikaseadmed ja -süsteemi, järgides projektiga etteantud juhiseid, töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriõhutusnõudeid.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane 1) omab ülevaadet automaatikasüsteemide liigitusest, tööpõhimõttest ja kasutusala- 2) koostab ja paigaldab vastavalt etteantud tööülesandele kompaktsed juhtimis- ja jõuahelaid sisaldavaid kilpe 3) paigaldab projekti järgides automaatikaseadmete ja -süsteemide komponendid (täiturid, andurid, kontrollid ja mõõteriistad) ning seadistab need vastavalt etteantud tehnilisele dokumentatsioonile 4) järgib automaatikaseadmete ja -</p>	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab automaatjuhtimis- (AJS) ja automaatreguleerimissüsteemi (ARS) erinevusi, lähtudes nende ülesehitusest ja kasutades erialast terminoloogiat • nimetab juhtimismeetodeid, mis põhinevad tagasisidel ja juhtimisel vea järgi ning toob näiteid lihtsa automaatjuhtimissüsteemi struktuurist, kasutades erialast terminoloogiat • eristab etteantud joonisel vooluahela primaar- ja juhtimiskeemi ning selgitab nende tööpõhimõttest lähtuvaid kasutusvõimalusi automaatikaseadmetes, kasutades erialast terminoloogiat • määrab lähtudes tööülesandest tunnusjoonte järgi automaatika elementide ja seadmete parameetrid • visandab etteantud tööülesande põhjal automaatikaskeemi, kasutades skeemide tingmärkidele ning tööstussüsteemide ja -seadmete tähistele ja tingmärkidele kehtivat standardit • leiab etteantud automaatikaskeemilt või automaatikasüsteemidega seotud joonistelt edasiseks tööks vajaliku info (seadme või paigaldise asukoht, kasutatavad materjalid, paigaldusviisid) • hindab juhendamisel etteantud paigaldise teostatavust, vea tuvastamisel teeb ettepanekuid </p>	

<p>süsteemide paigaldamisel, häälestamisel ja kontrollkäivitamisel töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriohutusnõudeid</p> <p>5) hindab automaatikaseadme või -süsteemi vastavust etteantud projektdokumentatsioonile ja dokumenteerib tehtud paigaldustööd vastavalt etteantud nõuetele</p> <p>6) analüüsib enda tegevust automaatikaseadmete ja -süsteemide ning nende komponentide paigaldamisel</p>	<p>automaatikaskeemi parandamiseks</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavandab tööprotsessi automaatikaseadme või -süsteemi paigaldamiseks ja häälestamiseks, lähtudes etteantud tööülesandest • valib sobivad töövahendid ja materjalid automaatikaseadmete ja -süsteemide paigaldamiseks ning kasutab neid eesmärgipäraselt, säästlikult ja ohutult • paigaldab ja seadistab elektromehhaanilised, elektromagnetilised, pneumaatilised ja hüdraulilised täiturid vastavalt etteantud dokumentatsioonile, arvestades nende tööpõhimõtet, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • paigaldab ja seadistab vastavalt etteantud dokumentatsioonile etteantud automaatikaseadme või -süsteemi andurid ja mõõteriistad, arvestades nende tööpõhimõtet, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • valib esitatud andmete põhjal projekti lülitus- ja kaitseadmeid (automaatlülitid, rikkevoolu kaitselülitid, sulavkaitsmed, termoreleed ja mootorikaitsereleed, ülepingereleed, faasijärjestusreleed), arvestades nõudeid nende ohutuks kasutamiseks • märgistab vastavalt etteantud skeemile või projektile juhtmed ja kaablid ning elektri-, automaatika-, pneumaatika- ja hüdraulikaseadmeid • koostab etteantud skeemi järgi automaatikakilbi, paigaldades lülitus-, kaitse-, juhtimisseadmed (sh programmeeritavad kontrollid), trafod ja toiteplokid, riviklemmid, signaliseerimis- ja visualiseerimisseadmed, kasutades ergonoomilisi töövõtteid • paigaldab automaatikakilpide montaažimaterjale (riviklemmid, kaablikanalid, klemmiistud, DIN-liistud, kinnituselemendid jm), kasutades lukksepatöölaseid teadmisi ja oskusi • paigaldab vastavalt etteantud tööülesandele (skeem või paigaldusprojekt) automaatika-, pneumaatika- ja hüdraulikaseadmeid ning automaatiku tööks vajalikke elektriseadmeid • koostab automaatikasüsteemi juhtimisprogrammi õppeprotsessis kasutatavatele programmeeritavatele kontrollitele, kasutades programmeerimiskeeli LD ja FBD • visualiseerib automaatjuhtimise projekti, kasutades selleks ettenähtud tarkvara • paigaldab etteantud projekti, jälgides servoajamiga ja samm-mootorajamiga automaatikasüsteemid, seadistades nende juhtkontrollerid, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid, jälgides tööohutuse ja elektriohutuse nõudeid • paigaldab etteantud projekti jälgides asünkroonmootoriga automaatikasüsteemid, seadistades nende sagedusmuundurid, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid, jälgides tööohutuse
--	--

	ja elektriohutuse nõudeid <ul style="list-style-type: none"> • kasutab vastavalt etteantud tööülesandele multimeetrit automaatikaseadmete häälestamisel, rikete tuvastamisel ja kõrvaldamisel, järgides elektriohutust • kontrollib paigaldatud automaatikaseadme või -süsteemi vastavust etteantud nõuetele, kasutades asjakohaseid mõõteriistu ja meetodeid • kontrollib paigaldatud süsteemi töökindlust, tehes sobivate mõõteriistadega automaatika- ja elektrimõõtmisi veendumaks, et süsteem vastab automaatikaskeemile ja süsteemis ei esine tõrkeid põhjustavaid vigu • dokumenteerib automaatikaseadme ja -süsteemi paigaldamise protsessi vastavalt etteantud nõuetele, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat • töötab paigaldamistöodel vastutustundlikult ja kasutab materjale säästlikult • vastutab oma tööloigu piires tööülesannete õigeaegse ja kvaliteedinõuetekohase täitmise eest • järgib töötamisel töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid vältimaks tööõnnetusi, arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber • analüüsib koos juhendajaga enda toimetulekut erinevate tööülesannetega automaatikaseadmete ja -süsteemide paigaldamisel • koostab kokkuvõtte mooduli käigus omandatust ja vormistab selle korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat 	
5	Automaatikaseadmete ja -süsteemide käit	10 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane hooldab, remondib ja häälestab automaatikaseadmeid ja -süsteeme vastavalt tehnilises dokumentatsioonis etteantud juhiste, järgides töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriohutuse nõudeid.		
Õpiväljundid Õpilane <ol style="list-style-type: none"> 1) kavandab tööprotsessi oma tööloigu piires, lähtudes etteantud projektist ja käidukavast 2) hindab automaatikaseadmete ja -süsteemide nõuetekohast toimimist ja kasutades asjakohaseid meetodeid ja hooldusprogramme 3) hooldab, kontrollib 	Hindamiskriteeriumid Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • leiab etteantud käidukavast edasiseks tööks vajaliku info (seadmete asukoht, hooldus- ja kasutusnõuded) • valib sobivad töövahendid ja seadmed (sh mõõteseadmed), veendub nende korrasolekus ja kasutab neid otstarbekalt • jälgib automaatikaseadme juhtpaneelilt seadme nõuetekohast toimimist ja korrigeerib protsessi parameetrite seadesuursusi automaatikavahendites • kontrollib automaatikaseadmete omavahelise kommunikatsiooni seadmete (infovõrkude) tööd lähtudes käidukavast 	

<p>automaatikaseadmeid, automaatikasüsteeme käidukava alusel, järgides tööohutus- ja elektriohutusnõudeid</p> <p>4) remondib ja häälestab automaatikaseadmed ja -süsteemid etteantud juhendite alusel ja dokumenteerib tehtud tööd vastavalt etteantud nõuetele</p> <p>5) järgib automaatikaseadmete ja süsteemide kontrollimisel, hooldamisel ja remondil töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriohutusnõudeid</p> <p>6) analüüsib oma tegevust automaatikaseadmete ja süsteemide hooldamisel ja käidul</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mõõdab automaatikaga juhitava protsessi parameetreid (nt rõhk, temperatuur, niiskus, kiirus, kaal, pikkus, laius, läbimõõt) ja võrdleb tulemusi tehnilises dokumentatsioonis etteantud näitudega • märkab vigu seadme töös ja korrigeerib vastavalt etteantud tehnilisele dokumentatsioonile seadme tööparameetreid • hooldab vastavalt käidukavale ja tootjapoolsele kasutusjuhendile pneumo-, hüdro- ja elektromehhaanilist täiturit (asünkroonmootor ja alalisvoolumootor) • hooldab vastavalt käidukavale ja tootjapoolsele kasutusjuhendile nõuetekohaselt andureid • kontrollib visuaalvaatluse teel programmeeritava kontrolleri (PLC) nõuetekohast toimimist • hooldab, remondib, häälestab ja kontrollib teostusprojekti alusel automaatikaseadmeid (nt täitur- ja andurseadmed, mõõteriistad), automaatikakilpe ja kaabeldussüsteeme • teavitab vea ilmnemisel juhendajat ja dokumenteerib etteantud nõuete kohaselt ilmnunud puuduse, kasutades erialast terminoloogiat • vahetab vastavalt etteantud juhiste programmieritava kontrolleri defektse sisend-väljundmooduli, arvestades seadme tehnilises dokumentatsioonis esitatud andmestikku • monitoorib süstemaatilisel automaatikaseadmete tööd seadmete hooldusvahelisel ajal tekkivate tõrgete ennetamiseks • tuvastab ja parandab vead ning kõrvaldab vastavalt etteantud tööülesandele talitushäired automaatikasüsteemide komponentidel ja seadmetel • häälestab automaatikasüsteemi vastavalt etteantud nõuetele, kontrollides selle valmisolekut eesmärgipäraseks ja ohutuks kasutamiseks, järgides töötervishoiu ja tööohutusnõudeid • kasutab automaatikaseadmete ja -süsteemide käidul info-ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi (infootsinguks, tööks dokumentidega) • fikseerib käidutoimingud ettenähtud nõuete kohaselt, kasutades info- ja kommunikatsioonitehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat • vastutab oma tööloigu piires tööülesannete õigeaegse ja kvaliteedinõuetekohase täitmise eest • järgib töötamisel töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid vältimaks tööõnnetusi, arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber • analüüsib koos juhendajaga enda toimetulekut erinevate tööülesannetega automaatikaseadmete ja -süsteemide paigaldamisel
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> koostab kokkuvõtte mooduli käigus omandatust ja vormistab selle korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat 	
6	Tootmisautomaatika paigaldamine ja käit	25 EKAP
Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab tootmisprotsesside automatiseerimise eesmärke ja võimalusi ning paigaldab, hooldab ja remondib etteantud nõuete kohaselt tootmisautomaatika seadmeid ja süsteeme, järgides etteantud juhiseid, töötervishoiu-, tööohutuse- ja elektriohutusunõudeid.		
Õpiväljundid Õpilane <ol style="list-style-type: none"> omab ülevaadet erinevate tööstusharude tootmisprotsesside automatiseerimise võimalustest paigaldab, häälestab ja hooldab juhendite alusel tootmisautomaatika seadmeid, lähtudes tootmisprotsessi automatiseerimise eesmärgist seadistab vastavalt tootmisprotsessi eripärale tootmisautomaatika liini programmeeritavad loogikakontrollerid (<i>programmable logic controllers</i>, PLC), kasutades graafilisi programmeerimiskeeli <i>Function Block Diagram</i> (FBD) ja <i>Ladder Diagram</i> (LD) vastavalt standardile IEC 61131-3 juhhib ja kontrollib kasutajaliidesega seotud tootmisautomaatika seadmeid, arvestades tootmisprotsessi eripära viib läbi juhendamisel tootmisliini korralise hoolduse vastavalt etteantud käidukavale ja hooldusjuhenditele järgib tootmisautomaatika seadmete- 	Hindamiskriteeriumid Õpilane <ul style="list-style-type: none"> selgitab mõistet <i>automatiseeritud protsess</i> ja toob näiteid automatiseeritud protsessidest meid ümbritsevas keskkonnas selgitab teabeallikatele tuginedes tootmisprotsesside automatiseerimise eesmärki ja mõju tootmise efektiivsusele seostab automaatikaseadmeid ja süsteeme (täiturid, andurid, juhtseadmed ja võrgud) elektritootmise, kaugkütte, puidu-, keemia-, toiduainete- ja masinatööstuse tehnoloogiliste protsessidega selgitab tootmisautomaatika juhtimisskeemidelt välja etteantud tööülesande täitmiseks vajalikud lähteandmed paigaldab vastavalt etteantud tööülesandele ja projektdokumentatsioonile iseseisvalt nõuetekohaselt tootmisautomaatikas kasutatavaid andureid, arvestades erinevate tööstuslike mehaanikaseadmete ehitust koostab vastavalt ülesandele juhendamisel tootmisautomaatikas kasutatava täituri (pneumo-, hüdro-, elektromehhaaniline täitur) skeemi paigaldab vastavalt ülesandele iseseisvalt nõuetekohaselt tootmisautomaatika täiturid, arvestades erinevate tööstuslike mehaanikaseadmete ehitust seadistab paigaldatud seadmed vastavalt tootjapoolsele kasutusjuhendile jälgib informatsiooni tehnoloogiliste protsesside kulgemisest, vajadusel korrigeerib protsessi parameetrite seadesuursusi automaatikavahendites eristab elektriskeemi ja struktuurskeemi alusel automatiseeritud tootmisliinil kasutatavate ajamite tagasiside viise kontrollib automatiseeritud tootmisliinides kasutatavate servo- ja sammajamite toimimist, 	

<p>ja süsteemide paigaldamisel, hooldamisel ja avariiremondil töötervishoiu-, tööohutus- ja elektriohutusnõudeid</p>	<p>arvestades nende tüüpi ja tööpõhimõtet</p> <ul style="list-style-type: none"> • fikseerib automatiseeritud tootmisliinides kasutatavate seadmete seisundi vastavalt etteantud nõuetele, kasutades infotehnoloogiavahendeid • tuvastab vea automatiseeritud tootmisliini seadme töös ja hindab selle likvideerimise võimalusi, lähtudes etteantud juhendist • asendab juhendamisel automatiseeritud tootmisliini defektse automaatikaseadme, järgides etteantud juhendit ja tööohutusnõudeid • häälestab vastavalt seadmete kasutusjuhendile juhendamisel automatiseeritud tootmisliini sagedusmuunduri, lähtudes elektriagamist • iseloomustab automatiseeritud tootmisliinidel kasutatavate kontrollrite töövälja võrke, tuues välja nende eelised ja puudused, lähtudes võrgu kiirusest, mahust ja seadmete hierarhias paiknemisest • kirjutab FBD-programmeerimiskeeles 6 digitaalsisendist ja 4 digitaalväljundist koosneva tootmisautomaatika PLC kontrolleri tööprogrammi, arvestades tootmisliini eripära • kirjutab tööülesandest lähtuvalt tootmisautomaatika PLC kontrollerile tööprogrammi, lähtudes tootmisliini eripärast, kasutades LD-programmeerimiskeelt • seadistab vastavalt etteantud programmile PLC kontrolleri ja käivitab seadme, järgides elektriohutus- ja tööohutusjuhendeid • koostab vastavalt etteantud tööülesandele õppestendil etteantud skeemi põhjal 6 sisendseadme ja 4 väljundseadmega töötava tootmisliini mudeli • jälgib hooldusgraafiku alusel regulaarselt etteantud tootmisautomaatika süsteemi kuuluvate seadmete tööd • kontrollib visuaalselt hooldusjuhendist lähtuvalt automaatikaseadmete nõuetekohast toimimist, veendub rikete puudumises • hindab parameetrite alusel automatiseeritud tootmisliini seadmete tööd ja vastavust eesmärgipärasele kasutamisele • fikseerib automatiseeritud tootmisliini seadmete hooldustoimingud ettenähtud nõuete kohaselt, kasutades erialast terminoloogiat ja infotehnoloogiavahendeid • vastutab oma tööloigu piires tööülesannete õigeaegse ja kvaliteedinõuetekohase täitmise eest • järgib töötamisel töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid vältimaks tööõnnetusi, arvestab teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib koos juhendajaga enda toimetulekut erinevate tööülesannetega automatiseeritud tootmisliini automaatikaseadmete ja -süsteemide paigaldamisel • koostab kokkuvõtte mooduli käigus omandatud ja vormistab selle korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat 	
7	Praktika tootmisautomaatika paigaldamisel ja käidul	35 EKAP
<p>Eesmärk: praktikaga protsesside, tootmiseadmete ja -süsteemide automatiseerimisega tegelevas ettevõttes taotletakse, et õpilane arendab õppekeskkonnas omandatud kutsealaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid, paigaldades ja käitades nõuetekohaselt kogunud töötaja juhendamisel automatiseeritud tootmisliine, nende komponente ja seadmeid..</p>		
<p>Õpiväljundid</p> <p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) paigaldab ja hooldab tootmisautomaatikaseadmeid iseseisvalt etteantud juhendite, projektdokumentatsiooni või tootja paigaldusjuhendite järgi, arvestades energiatõhususe, säästlikkuse ja keskkonnahoiu põhimõtteid 2) reguleerib, juhib ja kontrollib vastavalt etteantud tööülesandele tootmises kasutatavaid automaatikasüsteeme 3) täidab vastavalt käidukavale automatiseeritud tootmiseadmete paigaldamise, hooldamise ja käitamisega seotud tööülesandeid 4) arendab enesekohaseid pädevusi ning suhtlemis- ja koostöövalmidust 5) järgib töötamisel töötervishoiu- ja tööohutus- ja elektriohutusnõudeid 	<p>Hindamiskriteeriumid</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • järgib praktikaettevõtte töökorraldust, arvestades töökorraldus- ja sisekorraeskirjades sätestatud • osaleb töökohal esmasel tööohutusalasel juhendamisel ja kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • selgitab etteantud projektdokumentatsioonist lähtudes tööülesande täitmiseks vajaliku info • kavandab tööprotsessi, lähtudes etteantud juhistest ja korraldab nõuetekohaselt oma töökoha, arvestades tööohutus- ja elektriohutusnõudeid • valib enne töö alustamist ja valmistab ette vajalikud materjalid ja töövahendid, lähtudes etteantud tööülesandest • loeb ja tõlgendab jooniseid (ka teostusjooniseid), seadmete kasutusjuhendeid, tehnilisi passe jm lähtedokumente • valib sobivad töövahendid ja seadmed (sh mõõteseadmed) ning kasutab neid otstarbekohaselt • paigaldab ja reguleerib tootmisprotsessiga seotud tootmiseadmeid, arvestades tootmisprotsessi olemusest • paigaldab tootmisautomaatika automaatikakaablid, vormistab nõuetekohaselt vajalikud automaatikakaablite ühendused, kasutades asjakohaseid töövõttusid- ja -meetodeid • täidab tootmisautomaatika seadmete ja -süsteemide töös hoidmise, hoolduse ja remondiga seotud tööülesandeid • kasutab sobivaid vigade otsimise meetodeid ja süsteemi hooldusprogramme • jälgib informatsiooni tehnoloogiliste protsesside kulgemisest, vajadusel korrigeerib protsessi 	

<p>6) analüüsib enda toimetulekut erinevate tööülesannetega tootmisautomaatika süsteemide paigaldamisel ja käidul</p>	<p>parameetrite seadesuursi</p> <ul style="list-style-type: none"> • hooldab, remondib, häälestab ja kontrollib automaatikaseadmeid (nt täitur- ja andurseadmed, mõõteriistad) automaatikakilpe ja kaabeldust tööprojekti alusel • kontrollib ja korrastab automaatikaseadmete omavahelise infovahetuse seadmete tööd • peab enda töökulude arvestust ja kasutab ressursse säästlikult • kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi (infootsinguks, tööks dokumentidega) • katsetab juhendamisel vastavalt etteantud nõuetele automatiseeritud tootmisliini valmisolekut eesmärgipäraseks ja ohutuks kasutamiseks • fikseerib automatiseeritud tootmisliini hooldustoimingud etteantud nõuete kohaselt, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat • käitleb töö käigus tekkinud jäätmeid vastavalt konkreetsel objektil kehtestatud korrale • kasutab nõuetekohaselt isikukaitsevahendeid • vastutab oma tööloigu piires tööülesannete õigeaegse ja kvaliteedinõuetekohase täitmise eest ja on tööülesannete täitmisel hoolikas ning püsiv • suhtleb kaastöötajatega vastastikust lugupidamist ülesnäitaval viisil • analüüsib enda toimetulekut erinevate tööülesannetega, enda tugevusi ja nõrkusi ning hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte • koostab iga tööpäeva lõpus kirjaliku aruande, kus fikseerib lühidalt, mida tegi (tööülesanded) ja mida sellest õppis, vormistab aruande etteantud vormis korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat 	
8	Hooneautomaatika paigaldamine ja käit	25 EKAP
<p>Eesmärk: õpetusega taotletakse, et õpilane paigaldab, ühendab ja hooldab etteantud projekti ja tehnilist dokumentatsiooni, järgides hooneautomaatikas kasutatavaid andureid, täitureid ja kaablivõrke, arvestades automaatikaseadme või masina kasutusotstarvet ja paigaldusnõudeid ning järgides tööohutus- ja elektriõhutusnõudeid.</p>		
<p>Õpiväljundid Õpilane 1) omab ülevaadet erinevatest hoones kasutatavatest automaatikalahendustest 2) paigaldab töörühma liikmena nõuetekohaselt hooneautomaatika süsteemid, järgides ehitusprojekti</p>	<p>Hindamiskriteeriumid Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • defineerib mõiste <i>hooneautomaatika</i> ja nimetab selle alamsüsteeme, kasutades IT-põhiseid teabeallikaid • selgitab automaatika rakendamise võimalusi hoones keskkonnasäästliku elukeskkonna loomisel, kasutades IT-põhiseid teabeallikaid ja erialast terminoloogiat • selgitab lokaalsete juhtimisvõrkude rakendamise võimalusi hoone tehnosüsteemide käitamisel, 	

<p>etteantud nõudeid</p> <p>3) hooldab varem paigaldatud hooneautomaatikaseadmeid, järgides tööohutus- ja elektriohutusnõudeid</p> <p>4) analüüsib juhendajaga oma oskusi hooneautomaatika seadmete paigaldamisel ja hooldamisel</p>	<p>kasutades IT-põhiseid teabeallikaid ja erialast terminoloogiat</p> <ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab hooneautomaatika võimalusi oma kodu omanäoliseks ja energiasäästlikumaks muumisel • annab ülevaate hoone elektri- ja sidevõrkude toimimise põhimõtetest ja teabevahetuse tagamisest hoone lokaalvõrkude vahel, kasutades IT-põhiseid teabeallikaid ja erialast terminoloogiat • teeb vahet järgmistel ehitusprojekti osadel: asendiplaan, arhitektuuri-, konstruktsiooni-, kütte- ja ventilatsiooni-, veevarustus- ja kanalisatsiooni- ning elektripaigaldiste osad ja selgitab lühidalt nende kasutamist automaatikapaigaldiste ehitamisel • selgitab tööjooniselt ehituskonstruktsiooni kuju, mõõtmed, projekteritud kõrguse, lähtudes etteantud tööülesandest • selgitab ehitusprojektilt hooneautomaatika paigaldusviisid ja kasutatavad materjalid • kavandab tööprotsessi hoonesiseste automaatikatööde tegemiseks oma tööloigu piires, lähtudes etteantud projektist • valib juhendamisel vajalikud materjalid ja töövahendid, lähtudes etteantud projektist ja tööülesandest • paigaldab vastavalt projektile ja etteantud tööülesandele hoone küttesüsteemi automaatikaseadmed - välis- ja sisetemperatuuriandurid ja ühendab elektrisüsteemiga vajalikud täiturseadmed (klapid, siibrid, pumbad) • seadistab ja reguleerib vastavalt etteantud dokumentatsioonile küttesüsteemi kontrolleri ja regulaatori, lähtudes etteantud tööülesandest ja tootjapoolsest paigaldusjuhendist • paigaldab vastavalt projektile ja etteantud tööülesandele hoone ventilatsioonisüsteemi välis- ja sisetemperatuuriandurid ja ühendab elektrisüsteemiga vajalikud täiturseadmed (siibrid, klappid ja ventilaatorid) • seadistab vastavalt etteantud dokumentatsioonile hoone soojusvaheti automaatikaseadmed, arvestades soojusvaheti tööpõhimõtet ja sellest tulenevaid piiranguid • seadistab vastavalt etteantud dokumentatsioonile hoone ventilatsioonisüsteemi kontrolleri ja regulaatori, arvestades süsteemis kasutatavate kütte- ja jahutuselementide omadusi ja parameetreid (energiatarve, tootlikkus (läbilaskevõime)) • paigaldab vastavalt projektile ja etteantud tööülesandele hoone valgustusseadmete automaatikaseadmed (liikumisandurid, hämarusandur, dimmer ja lüliti), kasutades asjakohaseid
--	---

	<p>töövahendeid ja -võtteid, järgides seadmete tootja paigaldusjuhiseid</p> <ul style="list-style-type: none"> • seadistab paigaldatud hooneautomaatika andurid vastavalt projektidokumentatsioonile ja kasutusjuhendile • paigaldab vastavalt projektile ja etteantud tööülesandele hoone vee- ja kanalisatsioonisüsteemi automaatikaseadmed (veetemperatuuri ja veehulga andurid) ja ühendab elektrisüsteemiga vajalikud täiturseadmed (klapid, siibrid, pumbad), järgides seadmete tootja paigaldusjuhiseid • seadistab hooneautomaatika kontrolleri mahutis veesamba rõhu mõõtmiseks, järgides etteantud projekti, tööülesannet ja seadme tootja paigaldusjuhiseid • paigaldab vastavalt etteantud tööülesandele hooneautomaatika täituri (<i>pneumo-, hüdro-, elektromehhaanilise täituri</i>), lähtudes jälgitavast suuruselt (valgus, takistus, materjali liik) ja järgides seadmete tootja paigaldusjuhiseid • selgitab kasutusjuhendite alusel hooneautomaatikas kasutatavate programmeeritavate kontrollerite tööpõhimõtet, kasutades erialast terminoloogiat • valib õige töörežiimi etteantud ülesande alusel ja tunneb ära vead seadme töös • mõõdab vastavalt etteantud ülesandele hooneautomaatika seadme ja selle alasõlmede füüsikalisi parameetreid (<i>rõhk, temperatuur, niiskus, kiirus, kaal, pikkus, laius, läbimõõt</i>) ja hindab tulemuste alusel seadmete tööd • monitorib plaanipärase hoolduse vahelisel ajal automaatikaseadmete tööd tekkivate tõrgete ennetamiseks • järgib töötamisel töötervishoiu- ja tööohutus- ning elektriohutusnõudeid vältimaks tööõnnetusi ning arvestades teiste inimeste ja keskkonnaga enda ümber • analüüsib koos juhendajaga enda toimetulekut erinevate tööülesannetega hoonesisestel automaatikatöödel ning hindab arendamist vajavaid aspekte • koostab kokkuvõtte mooduli käigus omandatud ja vormistab selle korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat
--	---

9	Praktika hooneautomaatika paigaldamisel ja käidul	35 EKAP
<p>Eesmärk: praktikaga hoonete tehnosüsteemide automatiseerimisega tegelevas ettevõttes taotletakse, et õpilane arendab õppekeskkonnas omandatud kutsealaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid, paigaldades ja käitades nõuetekohaselt kogenud töötaja juhendamisel hoone tehnosüsteemide automaatikat ja lokaalseid juhtimisvõrke.</p>		
<p>Õpiväljundid</p> <p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teeb hooneautomaatika paigaldus- ja hooldustöid iseseisvalt etteantud projektdokumentatsiooni järgi, arvestades energiatõhususe, säästlikkuse ja keskkonnanahoiu põhimõtteid 2) reguleerib, juhib ja kontrollib vastavalt etteantud tööülesandele hooneautomaatika seadmete ja nende lokaalsete juhtimisvõrkude tööd 3) täidab hoonete tehnosüsteemide automaatika ja lokaalsete juhtimisvõrkude paigalduse, hoolduse, korrashoiu ja kasutuselevõtuga seotud tööülesandeid 4) arendab enesekohaseid pädevusi ning suhtlemis- ja koostöövalmidust 5) järgib töötamisel töötervishoiu- ja tööohutus- ja elektriõhusnõudeid 6) analüüsib enda toimetulekut erinevate tööülesannetega hooneautomaatika paigaldamisel ja käidul 	<p>Hindamiskriteeriumid</p> <p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • järgib praktikaettevõtte töökorraldust, arvestades töökorraldus- ja sisekorraeskirjades sätestatud • osaleb töökohal esmasel tööohutusalasel juhendamisel ja kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • selgitab etteantud projektdokumentatsioonist lähtudes tööülesande täitmiseks vajaliku info • kavandab tööprotsessi, lähtudes etteantud juhistest ja korraldab nõuetekohaselt oma töökoha, arvestades tööohutus- ja elektriõhusnõudeid • valib enne töö alustamist ja valmistab ette vajalikud materjalid ja töövahendid, lähtudes etteantud tööülesandest • leiab etteantud projektdokumentatsioonist (ehitusautomaatika funktsionaal- ja juhtimisskeemid) tööülesande täitmiseks vajalikud andmed • paigaldab hoone automaatikakaablid, teeb vajalikud automaatikakaablite ühendused, paigaldab keskseadmed ja komponendid vastavalt etteantud projektile, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • paigaldab ja ühendab etteantud dokumentatsiooni järgides nõuetekohaselt hoone tehnosüsteemide automatiseerimisel kasutatavad andurid, täiturid ja kaablid, arvestades automaatikaseadme kasutusotstarvet ja paigaldusnõudeid • hooldab ja remondib ohutult ehitiste ja rajatiste automaatikaseadmeid, automaatjuhtimis- ja andmesidesüsteeme ning automatiseerimisega seotud elektriseadmeid • täidab hoone tehnosüsteemide automaatikaseadmete kasutuselevõtu, sh testimisega seotud tööülesandeid, kasutades asjakohaseid töövahendeid ja -võtteid • täidab käidukava alusel hoone tehnosüsteemide automaatikaseadmete ja -süsteemide töös hoidmise, hoolduse ja remondiga seotud tööülesandeid • kasutab asjakohaseid vigade otsimise meetodeid ja süsteemi hooldusprogramme • kontrollib ja korrastab automaatikaseadmete omavahelise infovahetuse seadmete tööd 	

	<ul style="list-style-type: none"> • peab enda töökulude arvestust ja kasutab ressursse säästlikult • kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi (infootsinguks, tööks dokumentidega) • katsetab juhendamisel vastavalt etteantud nõuetele hooneautomaatika valmisolekut eesmärgipäraseks ja ohutuks kasutamiseks • fikseerib hooneautomaatika hooldustoimingud etteantud nõuete kohaselt, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat • käitleb töö käigus tekkinud jäätmeid vastavalt konkreetsel objektil kehtestatud korrale • kasutab nõuetekohaselt isikukaitsevahendeid • vastutab oma tööloigu piires tööülesannete õigeaegse ja kvaliteedinõuetekohase täitmise eest, on tööülesannete täitmisel hoolikas ning püsiv • suhtleb kaastöötajatega vastastikust lugupidamist ülesnäitava viisil • analüüsib enda toimetulekut erinevate tööülesannetega, enda tugevusi ja nõrkusi ning hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte • koostab iga tööpäeva lõpus kirjaliku aruande, kus fikseerib lühidalt, mida tegi (tööülesanded) ja mida sellest õppis, vormistab aruande etteantud vormis korrektses õppekeeles, kasutades infotehnoloogiavahendeid ja erialast terminoloogiat
--	---